

2022-2024

ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ԾԱԽՍԱՅԻՆԾՐԱԳՐԻ

ԵՎ 2022

ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՅՏ

1. Զարգացման միտումները նախորդող միջնաժամկետ հատվածում

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի գործունեությունն ուղղված է Վայոց ձորի մարզում կայուն, համաչափ զարգացող, մրցունակ տնտեսության և զբաղվածության բարձր մակարդակի ապահովմանը, ծայրահեղ աղքատությունն ամբողջությամբ հաղթահարմանը:

Վայոց ձորի մարզպետարանը ապահովում է ՀՀ կառավարության տարածքային քաղաքականության իրականացումը Վայոց ձորի մարզում, համակարգում է հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ծառայությունների գործունեությունը: Նշված նպատակների իրագործումը ապահովելու նպատակով ՀՀ Սահմանադրությամբ և ՀՀ օրենքներով վերապահված լիազորությունների շրջանակում ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանը իրականացնում է կրթության, առողջապահության, մշակույթի ոլորտներում գործող ենթակա կազմակերպությունների կառավարման, կրթության, մշակույթի, սպորտի, քաղաքաշինության, ճանապարհաշինության և այլ ոլորտներում պետական պատվերի տեղաբաշխման, սոցիալ-տնտեսական տարբեր ոլորտներում միջոցառումների համակարգման ծառայություններ:

Մարզի տնտեսության զարգացման հիմնական ուղղությունը գյուղատնտեսությունն է, որտեղից միջին հաշվով տարեկան արտադրվում է 22-24 միլիարդ դրամի համախառն արտադրանք:

Գյուղատնտեսական նշանակության հողերն ավելի արդյունավետ օգտագործելու նպատակով, նախատեսվում է 2021 թվականին նախորդ տարվա համեմատությամբ ցանքատարածություններն ավելացնել շուրջ 200 հեկտարով:

Չնայած մարզի հողային ռեսուրսները հնարավորություն չեն տալիս ավելի մասիվ տարածությունների վրա ինտենսիվ այգիներ հիմնելուն, անգամ այս պայմաններում նախատեսվում է 2021 թվականին հիմնել 10 հա պտղատու և 15 հա խաղողի ինտենսիվ այգիներ: 45 հա պտղատու և 25 հա խաղողի այգիների ոռոգումը նախատեսվում է իրականացնել կաթիլային եղանակով, ինչպես նաև 3 հա պտղի և 4 հա խաղողի այգիներում տեղադրել կարկտապաշտպան ցանցեր:

Գյուղատնտեսական համախառն արտադրանքի 60-65 տոկոսը ստացվում է անասնապահությունից: Տարեկան արտադրվում է 20-22 հազ. տոննա կաթ, 6000-6300 տոննա միս և այլ մթերքներ:

Մարզում գործում են կաթի վերամշակման 5, խաղողի վերամշակման 11, պտուղ-բանջարեղենի վերամշակման 1 ձեռնարկություն:

2017 թվականի օգոստոսից մասնավոր ներդրողների միջոցով շահագործման հանձնվեց Ջառիթափի սպանդանոցը, որտեղ մեկ հերթափոխում կարող է մորթվել 25 գլուխ խոշոր, 650 գլուխ մանր եղջերավոր անասուններ: Ստեղծվել է 10 աշխատատեղ: Սպանդանոցը կանոնավոր կգործի ինչպես 2020 թվականին, այնպես էլ հետագա տարիներին:

Մարզում գործում են 24 սառնարանային տնտեսություններ 1000 տոննա տարողությամբ:

Մարզում գործում են 146 ֆերմերային տնտեսություններ: Աշխատանքներ են տարվում 2021 թվականին ֆերմերային տնտեսությունների թիվն ավելացնելու ուղղությամբ: Չնայած մարզում տոհմային տնտեսություն ստեղծելու հնարավորություն առայժմ չկա, բայց զգալի աշխատանքներ են տարվում կենդանիների տոհմային կազմի բարելավման ուղղությամբ:

<<ՌԶԳ>> ՀԿ-ի միջոցով 2020 թվականին 980 գլուխ կովեր ենթարկվել են արհեստական սերմնավորման, նպատակ ունենալով ավելացնել Շվից, Հոլշտեյն, Սիմենթալ և կովկասյան գորշ ցեղի կենդանիների գլխաքանակը: 2021 թվականին նախատեսվում է սերմնավորել 1700 գլուխ կովեր:

<<Արիդ>> այծաբուծական սպառողական կոոպերատիվը իրականացնում է այծերի ցեղի բարելավման աշխատանքներ՝ միջցեղային տրամախաչման արդյունքում ստանում են բարելավված խառնածիններ, որոնք վաճառում են գյուղացիական տնտեսություններին: Գյուղատնտեսական արտադրությունը խթանելու նպատակով, կազմվել ու ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն է ներկայացվել այծաբուծության զարգացման, ջերմոցային տնտեսությունների ստեղծման, թռչնաբուծության զարգացման, չրերի արտադրություն կազմակերպելու ներդրումային ծրագրեր, դրանցից երկուսը՝ չրերի արտադրության և այծի կաթից պանրի արտադրության ծրագրերն արդեն ֆինանսավորվել են:

Մարզի գյուղատնտեսական արտադրության արդյունավետությունը մեծ չափով պայմանավորված է ոռոգելի հողատարածությունների ավելացմամբ: Այսօր մարզի վարելահողերի ընդամենը 17 տոկոսն է ոռոգելի: ՀՀ վարչապետի հանձնարարությամբ ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի ղեկավարության հետ քննարկվել է մարզի չորս /Ելփին, Խաչիկ, Վերնաշեն,/ փոքր ջրամբարների կառուցման հնարավորությունները, տրվել տնտեսական և ֆինանսական գնահատականներ, որի արդյունքում վերոհիշյալ համայնքներում ոռոգելի հողատարածությունները կավելանա շուրջ 1500 հա-ով:

2. Նպատակները և հիմնական թիրախները ՄԺԾԾ Ժամանակահատվածում

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի առկա իրավիճակի վերլուծության հիման վրա սահմանվել են հետևյալ ռազմավարական նպատակները.

Նպատակ 1-ին՝ Մինչ 2024 թ., մարզում բարձր կրթամակարդակ ունեցողների թվի աճ և տնտեսական կայուն աճի ապահովում՝ որակյալ և արդյունավետ աշխատատեղերի ստեղծում,

- ոչ գյուղատնտեսական ոլորտում ավել քան 10%-ով
- Ակտիվ ձեռնարկությունների աճ 10%-ով
- Միջին մասնագիտական և բարձրագույն կրթությամբ մարդկանց թվի աճ 10%-ով
- 1 շնչի հաշվով ՀՆԱ-ի ցուցանիշը աճ 10%

Հիմնավորում՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքային զարգացման ռազմավարության 1-ին նպատակը բոլոր մարզերում մրցունակության բարձրացումն է հիմք ընդունելով վերջիններիս ներքին պոտենցիալը, թույլ տալով առավել ընդարձակ ինտեգրումը ազգային ու միջազգային տնտեսությունների հետ:

Նպատակ 2-րդ՝ Մինչև 2024թ.՝

- մարզի թույլ զարգացած (սահմանամերձ) բնակավայրերի տնտեսական, սոցիալական և տարածքային անհամաչափությունների նազեցում 20%-ով
- Երիտասարդության երկարաժամկետ գործազրկություն կրճատում 5%-ով
- Աղքատություն կրճատում 2%-ով

Հիմնավորում

Հայաստանի Հանրապետության տարածքային զարգացման ռազմավարության 1-ին և 2-րդ նպատակներ՝ տարածքներում համաչափության բարձր մակարդակի ապահովում՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ամենաթույլ զարգացած տարածքների ու սահմանամերձ համայնքների, ինչպես նաև ռեսուրսների կայուն օգտագործման վրա, բոլոր մարզերում մրցունակության բարձրացում՝ հիմք ընդունելով վերջիններիս ներքին պոտենցիալը, թույլ տալով առավել ընդարձակ ինտեգրումը ազգային ու միջազգային տնտեսությունների հետ:

Նպատակ 3-րդ՝ Մարզային զարգացման ռազմավարության իրականացման ընթացքում մարզային և համայնքային դերակատարների ակտիվության բարձրացում և մասնակցություն տարածքային զարգացման քաղաքականության մշակման և որոշումների կայացման գործում

- մինչ 2024 թ., մարզը կունենա 7 խոշորացված համայնք / 2017թ/ և 100%-ը կունենան նոր տեղական զարգացման ծրագրեր
- մարզային և համայնքային աշխատողների 30%-ը տարեկան կընդգրկվի վերապատրաստման ծրագրերում
- Մարզի քաղաքական հասարակության մասնակցությունը տարածքային զարգացման քաղաքականության մշակման և որոշումների կայացման գործում կաճի 10 %-ով

Հիմնավորում՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքային զարգացման ռազմավարության 3-րդ նպատակը տարածքային զարգացման քաղաքականության ու

գործելակերպերի բարելավում զարգացման պլանավորման ու իրականացման գործընթացներում՝ տարածքային ու տեղական դերակատարների առավել ակտիվ մասնակցության ապահովման միջոցով:

Նպատակը	Ծրագրի դասիչը և անվանումը	Ծրագրի վերջնական արդյունքները					Կապը ՀՀ կառավարության ծրագրով սահմանված քաղաքականության թիրախների հետ
		Հափորոշիչը	Ելակետը		Թիրախը		
			Ցուցանիշը	Ժամկետը	Ցուցանիշը	Ժամկետը	
ՀՀ Վայոց ձորի մարզում պետական քաղաքականության հրականացման ապահովում	1051 ՀՀ Վայոց ձորի տարածքային պետական կառավարում	ՀՀ Վայոց ձորի մարզի տարածքում կապարկված ներդրումների ծավալը մեկ շնչի հաշվով, հազար դրամ	100,1	2020	130	2024	Կառավարության քաղաքականությունն ուղղված է մարզի համընդհանուր զարգացմանը, անհատի և քաղաքացու բարեկեցության ապահովմանը և բարելավմանը
		Տարվա ընթացքում ստեղծված ոչ գյուղատնտեսական աշխատատեղերի թիվ, մարդ	1572	2020	1600	2024	
		1000 բնակչին ընկնող նոր ստեղծվող աշխատատեղերի թիվ, տոկոս	31.4	2020	35	2024	

3. ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

Վայոց ձորի մարզի զարգացման երեք առաջնահերթ գերակայություններն են.

Զբոսաշրջության զարգացում՝ /էկոտուրիզմ, գիտական տուրիզմ, բնական տուրիզմ, արկածային տուրիզմ, պատմամշակութային տուրիզմ նաև տուրիզմի նոր ձևեր լեռնագնացություն, հեծանվորդություն, էքստրեմալ տուրիզմ, առողջապահական տուրիզմ, կրոնական, գինու/: Խթանել գյուղական բնակավայրերում տուրիզմի զարգացմանը՝ գյուղական տուրիզմ:

Վերամշակող արդյունաբերության զարգացում՝ Վայոց ձորի մարզում իրատեսական է վերամշակող արդյունաբերության զարգացումը, քանի որ առկա է անհրաժեշտ աշխատուժ և հումք/գյուղմթերք,բնական պաշարներ/: Այն կնպաստի զբաղվածության ընդլայնմանը, քաղաքների զարգացմանը, ոչ գյուղատնտեսական ֆորմալ զբաղվածների

և ակտիվ ձեռնարկությունների թվաքանակի աճին, ինչպես նաև գյուղատնտեսության զարգացմանը:

Գյուղատնտեսության մեքենայացում, արդիականացում՝ նոր տեխնոլոգիաների կիրառմամբ, օրգանիկ գյուղմթերքի արտադրություն, գյուղացիական տնտեսությունների կոոպերացիայի խթանում՝ Վայոց ձորի մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը գյուղատնտեսությունն է: Սակայն ավանդական գյուղատնտեսությունը իր զարգացման հնացած մոդելով ի վիճակի չէ ապահովել համաչափ և մրցունակ զարգացում, ուստի անհրաժեշտ է խթանել նոր տեխնոլոգիաների, նոր տեխնիկայի օգտագործման հնարավորություններ: Մեծ ծավալ ունեն չօգտագործվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերը: Հողերի որակի բարձացման համար անհրաժեշտ է կատարել հողերի մելորացիա: Շեշտը պետք է դրվի օրգանիկ գյուղմթերքի արտադրություն, ցանքային տարածությունների, պտղի և հատապտղի տնկարկների ավելացման և ինտենսիվ մշակությամբ այգիների հիմնման վրա:

4. ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼԻՔ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

4.1 Պարտադիր և հայեցողական ծախսերը

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի ապարատի պահպանման ծախսերը հանդիսանում են պարտադիր ծախսեր, քանի որ այն ամրագրված է ՀՀ սահմանդրության 160-րդ հոդվածով և այդ ծախսերը կատարվում են ՀՀ կառավարության տարածքային քաղաքականության իրականացման համար:

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի տեխնիկական հագեցվածության բարելավում միջոցառման ծախսերը հանդիսանում են հայեցողական ծախսեր:

Պարտադիր և հայեցողական ծախսերի վերաբերյալ տեղեկատվությունն ամփոփված է ստորև ներկայացված աղյուսակում.

Դասիչը		Միջոցառման անվանումը	Պարտադիր կամ հայեցողական պարտավորությունների շրջանակը	Պարտադիր պարտավորության շրջանակներում գործադիր մարմնի հայեցողական իրավասություններ ի շրջանակները	Պարտադիր կամ հայեցողական պարտավորությունը սահմանող օրենսդրական հիմքերը
Ծրագիր	Միջոցառում				
Պարտադիր ծախսերին դասվող միջոցառումներ, այդ թվում՝					

1051	11001	ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի կողմից տարածքային պետական կառավարման ապահովում	ՀՀ Վայոց ձորի մարզի տարածքում ՀՀ կառավարության կողմից տարածքային քաղաքականության իրականացում	Մարզպետարանի կառուցվածք և թվաքանակ	ՀՀ Սահմանադրություն, 160-րդ հոդված
Հայեցողական ծախսերին դասվող միջոցառումներ, այդ թվում՝					
Շարունակական բնույթի հայեցողական ծախսերին, այդ թվում՝					

4.2. Գոյություն ունեցող ծախսային պարտավորությունները

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի գլխադասությամբ իրականացվում է 1051 «ՀՀ Վայոց ձորի մարզում տարածքային պետական կառավարում» ծրագիրը: Ծրագիրը նպաստում է ՀՀ Վայոց ձորի մարզի տարածքում ՀՀ կառավարության կողմից տարածքային քաղաքականության իրականացման, մարզի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ընդհանուր նպատակների և գերակայությունների իրականացմանը:

Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել երկու միջոցառում:

11001 «ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի կողմից տարածքային պետական կառավարման ապահովում» միջացառմանը 2021 թվականին կուղղվի 453874.3 հազար դրամ: Մարզպետարանի կառուցվածքում ներառվում են 13 կառուցվածքային և 2 առանձնացված ստորաբաժանումները ,ունի 87 հաստիքային միավոր: Ստորև աղյուսակում ներկայացված է Վայոց ձորի մարզպետարանի ենթակայության կազմակերպությունների թվաքանակը ըստ ոլորտների.

Ոլորտի անվանումը	Կազմակերպությունների քանակը				
	2020	2021	2022	2023	2024
Կրթություն	45	45	45	45	45
Առողջապահություն	8	8	8	8	8
Մշակույթ	2	2	2	2	2
Արտադարձրոցական դաստիարակություն	1	1	1	1	1
Ընդամենը					

4.3. Նոր նախաձեռնությունները

Նոր նախաձեռնություններ առկա չեն:

5. ՈՉ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ ՍՊԱՍՎՈՂ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանը 2022-2024թթ. ոչ բյուջետային աղբյուրներից սպասվող եկամուտներ չունի:

6. ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆՆ ԱՌՆԶՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԸ/ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանին 2022-2024թթ. ընթացքում տրամադրվող բյուջետային ռեսուրսներն ամբողջությամբ ուղղվելու են Վայոց ձորի զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացմանը:

7. ՄԻՋՈՒՈՐՏԱՅԻՆ (ԽԱԶՎՈՂ) ԲՆՈՒՅԹԻ ԱՌԱՆՁԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԱՌՆԶՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԸ/ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

-

8. ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ՝ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ ՍՏԱՅՎՈՂ ՎԱՐԿԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼԻՔ ԾՐԱԳՐԵՐԸ/ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանը 2022-2024թթ. արտաքին աղբյուրներից՝ պետական բյուջեի խողովակներով ստացվող վարկեր և դրամաշնորհներ չունի:

9. ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

2022-2024թթ. ընթացքում ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի պատասխանատվությամբ իրականացվող բյուջետային ծրագրերին ուղղվելու է յուրաքանչյուր տարվա համար 453428.9 հազար դրամ:

10. ՀԱՅՏԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՌԻՍԿԵՐԸ

ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ՈԼՈՐՏԸ

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանը իրագործում է ՀՀ կառավարության տարածքային քաղաքականությունը ՀՀ Վայոց ձորի մարզի տարածքում /ՀՀ Սահմանադրության 160-րդ հոդված, ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի կանոնադրության 1-ին կետ/:

Մարզում կառավարության իրականացված քաղաքականությունը ուղղված է մարզի սոցիալ-տնտեսական համընդհանուր զարգացմանը, արդյունաբերության և գյուղատնտեսության արդիական ճյուղերի զարգացմանը, ենթակառուցվածքների զարգացմանը և ընդլայնմանը, կրթական, մշակութային և առողջապահական տարբեր ծրագրերի իրականացմանը, նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, աղքատության թվի կրճատմանը և վերջապես քաղաքացու, անհատի բարեկեցիկ կյանքի ապահովմանը:

2. ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԹԻՐԱԽՆԵՐԸ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2017 թվականի հուլիսի 6-ի նիստի N 29 արձանագրային որոշման N 3 հավելվածով հավանության է արժանացել Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի 2017-2025 թվականների զարգացման ռազմավարությունը:

Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի զարգացման տեսլականն է՝ ունենալ կայուն, համաչափ զարգացող, մրցունակ տնտեսություն, զբաղվածության բարձր մակարդակ և ծայրահեղ աղքատությունն ամբողջությամբ հաղթահարած մարզ:

Տեսլականին հասնելու նպատակով ՀՀ Վայոց ձորի մարզի առկա իրավիճակի վերլուծության հիման վրա սահմանվել են հետևյալ ռազմավարական նպատակները.

1. Մինչև 2025թ. մարզի տնտեսական աճի ապահովում՝ տնտեսության վարման ինտենսիվ մեթոդների կիրառման, աշխատատեղերի ստեղծման, աղքատության կրճատման միջոցով՝ մինչև 10%,
2. Մինչև 2025թ. մարզի թույլ զարգացած տարածքների անհամաչափությունների նվազեցում՝ 10%-ով,

3. Մարզային զարգացման ռազմավարության իրականացման ընթացքում մարզային և տեղական դերակատարների ակտիվության բարձրացում և մարդկային կապիտալի կառավարման հմտությունների բարելավում:

3. ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	ԾԱԽՍԱՅԻՆ	ԾՐԱԳՐԵՐԸ	ԵՎ	ԾԱԽՍԱՅԻՆ
---------------------------------	----------	----------	----	----------

Վայոց ձորի մարզի զարգացման երեք առաջնահերթ գերակայություններ են.

Զբոսաշրջության զարգացում՝ /էկոտուրիզմ, գիտական տուրիզմ, բնական տուրիզմ, արկածային տուրիզմ, պատմամշակութային տուրիզմ նաև տուրիզմի նոր ձևեր լեռնագնացություն, հեծանվորդություն, էքստրեմալ տուրիզմ, առողջապահական տուրիզմ, կրոնական, գինու/: Խթանել գյուղական բնակավայրերում տուրիզմի զարգացմանը՝ գյուղական տուրիզմ:

Վերամշակող արդյունաբերության զարգացում՝ Վայոց ձորի մարզում իրատեսական է վերամշակող արդյունաբերության զարգացումը, քանի որ առկա է անհրաժեշտ աշխատուժ և հումք/գյուղմթերք,բնական պաշարներ/: Այն կնպաստի զբաղվածության ընդլայնմանը, քաղաքների զարգացմանը, ոչ գյուղատնտեսական ֆորմալ զբաղվածների և ակտիվ ձեռնարկությունների թվաքանակի աճին, ինչպես նաև գյուղատնտեսության զարգացմանը:

Գյուղատնտեսության մեքենայացում, արդիականացում՝ նոր տեխնոլոգիաների կիրառմամբ, օրգանիկ գյուղմթերքի արտադրություն, գյուղացիական տնտեսությունների կոոպերացիայի խթանում՝ Վայոց ձորի մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը գյուղատնտեսությունն է: Սակայն ավանդական գյուղատնտեսությունը իր զարգացման հնացած մոդելով ի վիճակի չէ ապահովել համաչափ և մրցունակ զարգացում, ուստի անհրաժեշտ է խթանել նոր տեխնոլոգիաների, նոր տեխնիկայի օգտագործման հնարավորություններ: Մեծ ծավալ ունեն չօգտագործվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերը: Հողերի որակի բարձացման համար անհրաժեշտ է կատարել հողերի մելորացիա: Շեշտը պետք է դրվի օրգանիկ գյուղմթերքի արտադրություն, ցանքային տարածությունների, պտղի և հատապտղի տնկարկների ավելացման և ինտենսիվ մշակությամբ այգիների հիմնման վրա:

1. ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ

Ոլորտային քաղաքականության թիրախների ապահովման նպատակով ՄԺԾԾ Ժամանակահատվածում ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի կողմից իրականացվող ընդհանուր ծախսերը հայտերով ներկայացված են՝ բացված ըստ հիմնական ծրագրերի և ուղղությունների: